

МЕДИЦИНСКО СПИСАНИЕ

ИЗДАВА

ВАРНЕНСКОТО МЕДИЦИНСКО ДРУЖЕСТВО

излиза на 1, 10 и 20 число сѣки мѣсецъ.

ЦѢНАТА ЗА ГОДИНА

Въ България 8 лева

„ странство 8¹/₂ „ златни

ПОДПИСКИ СЕ ПРИЕМАТЪ

ВЪ

РЕДАКЦИЈАТА НА „М. СПИСАНИЕ“

ВАРНА.

Съдържание: За храната. — Игiena и физическо възпитание въ втория периодъ на дѣтството. — Епидемия отъ скарлатина (брусница) произлѣзла отъ употреблението на кравешко млѣко. — Игиената и храната презъ лѣтно време и въ пжтешествие. — Крастата. — Келътъ.

За храната.*)

Хлѣба е едно отъ най-важнитѣ хранителни вещества отъ растителното царство, но и той сравнително много по малко и по-мжчно се смгла. Фойтъ**) въ своитѣ опити надъ кучета е дошълъ до заключение че хлѣба като исключителна храна е недостатъчно хранително вещество; при хранение съ хлѣбъ той е намѣрилъ до 18% азотъ въ испражненията, при хранение съ месо е намѣрилъ при испражненията твърдѣ малко азотъ: тѣй при давание 500 грамма месо (почти половина ока), въ испражненията е имало всичко 30, грамма азотъ, при 2500 гр. месо, е намѣрилъ до 1 граммъ азотъ.

Наблюденията са показали, че ако наедно съ месото храната съдържа много нишаста, тогава смиланието на хра-

*) Продължение отъ книжка десета буква а.

**) Гигиена Хрисмана т. III. стр. 273.

ната става по-малко и по-голямата ѝ част се изхвърля обратно несмляна, и освен това храната твърдѣ скоро се изхвърля безъ да остане повече време въ чървата за да се смеле. Такова дѣйствиe на храната Бишофъ обяснява така, че нишастата, въ чървата се излага на брожение (единъ видъ вѣвние, както вѣвнието на виното) подъ влиянието на което се образуватъ киселини, които предизвикватъ силни движения на чървата; по тази причина храната се изхвърля отъ чървата преди да се смеле добръ. Това едно обяснение се потвърждава отъ факта, че такова брожение, а слѣдователно и образуване газове, се наблюдава повече у травоядните. Такова едно брожение на крахмала не зависи отъ това, че хлѣба е направенъ съ мая, броженнето се развива и тогава когато хлѣба е приготвенъ безъ мая.

Отъ казаното до тукъ излиза, че изключително растителната храна, безъ да се прибавва къмъ нея животна храна, не може да попълне загубите на тѣлото; при хранене само съ растителна храна, човѣкъ постепенно е длъженъ да ослабва или пъкъ той е длъженъ да въвежда въ тѣлото си огромно количество храна. За това е винаги потребно къмъ растителната храна да се прибавятъ бѣлтъчни вещества, месо напр. Бокль говори, че ирландския работникъ получава въ день до 4 килогр. картофи (близо 4 оки); това количество картофи съдържа близу 3 оки вода, около 250 др. небѣлтъчни вещества и не повече отъ 25 драма бѣлтъчни вещества. Такова едно голямо количество при тѣй малко бѣлтъчни вещества естествено не може да попълни загубите на работника, ако къмъ това количество не бѣде прибавено месо. Освенъ това голямото количество вода въведено въ тѣлото прави го по малко способно да се бори съ различни болѣсти. Това сжщото се отнася и къмъ храненето съ оризъ, който, както знаемъ, съдържа твърдѣ малко азотни вещества, и той не може да ни служи за единствена храна, а трѣбва да се прибавятъ къмъ него бѣлтъчни вещества. На това още ни

навежда човѣшкия инстинктъ: тамъ гдѣто се много употребляватъ за храна вещества съдържащи малко азотъ тамъ човѣка е навикналъ винаги да прибавва азотни вещества — Италиянеца къмъ своитѣ макарони прибавва сирене, Турчина къмъ своя пилавъ прибавва месо, а Индиеца къ ориза прибавва сирене.

Игиена и физическо въспитание въ втория периодъ на дѣтството. *)

X. — За гимнастиката и игритѣ.

Мишцитѣ, които съставляватъ около двѣтѣ трети отъ тежестта на човѣческото тѣло, нуждаятъ се отъ упражненіе за да се развиятъ и да могатъ да изпълняватъ по единъ точенъ начинъ функциитѣ (службата) за които са назначени.

Въ дѣтето, мишцитѣ растатъ съврeменно съ коститѣ; но ако се не движатъ, оставатъ мягки и неспособни да дадатъ на тѣлото сила и лекостъ, тѣ порастватъ неправилно, едни които са въ движение повече отъ другитѣ които не са въ движение. За това е отъ твърдѣ голѣма важностъ да се успяватъ мишцитѣ, да се направлява развиваніето имъ по единъ хармонически начинъ, да имъ се даде, до колкото е възможно най-голѣмата дѣятелностъ, и най-голѣмата точностъ въ движенията, и тогава само дѣцата биватъ силни, съ правилно тѣлосложение, лежки, пѣргави, ловки; и това се постигва чрезъ гимнастика. Лесно е да се разбере до колко е полезна гимнастиката за здравието, било за малкитѣ момиченца било за малкитѣ момченца; и колко грижи трѣбва да полагатъ за приложението на гимнастиката ония, които се занимаватъ съ въспитаніето на дѣцата.

Цѣльта на гимнастиката, за която ние говоримъ, е да създаде „силни, лежки, пѣргави, стройни млади хора“ а

*) Продължение отъ книжка 10-та буква а.

не акробати (органджийи) и клоуни, не трѣбва да се забравя че тя може да се прави безъ много раскошъ, тя може да се съкрати, особено за тая възраст за която ни е думата, въ такива упражнения и игри съединени така щото да могатъ да развиватъ сила, лекостъ, пьргавина, ловкостъ.

Трѣбва съврeменно да се развива на дѣтето силата нъ *ржцѣтъ*, *краката* и *крѣста*, това може да се постигне за ржцѣтъ, като се кани дѣтето на сила да отваря затворената ржка на другаря си, като се навикне да прави такива упражнения съ които да дава всичката тяжесть на тѣлото си врѣхъ ржцѣтъ като се обвесва на тѣхъ. За развивание силата на краката борението е едно добро средство. Крѣста заяква като се кара дѣтето да дига тежки тварове, като прави разни упражнения по равновѣсието, въ които дѣтето да издава тѣлото си назадъ и да клати грѣбняка си за да запазва равновѣсието си. Ние не ще влеземъ въ подробности на упражненията, ние само ще дадемъ кратки показания. При това ние ще напомнимъ, че за получаване развиванieto на мишцитѣ, изисква се щото упражнението да бѣде прилѣжно и умѣренно; едно чрезмѣрно упражнение е толкова вредително колкото и една чрезмѣрна почивка.

Всичко не се свършва само съ усилванието на мишцитѣ, а трѣбва да се внимава на правилното имъ развиваніе.

Гимнастиката ще има за цѣль да оборва неправилнитѣ тѣлоположения като упражнява съврeменно или редовно веднѣжъ мишцитѣ на едната страна и другъ пѣтъ на другата страна на тѣлото, но и то равномѣрно, най-повече като упражнява еднакво и двѣтъ ржцѣ. Навика на исключителното служение само съ дѣсената ржка докарва въ нѣжнитѣ дѣца едно искривяване на грѣбняка къмъ лѣво. Не трѣбва да се забравя, че едно постоянно неправилно тѣлоположение докарва намаляванието на нѣкои мишци.

Всѣко средство което би дало *легкость* на дѣтето трѣбва

да се употреби. Така дѣтето става легко като се навикне отъ рано да върви, като се докара съ постепенни упражнения да може да извървява безъ да се умори единъ дълъгъ пътъ; но трѣбва да се внимава да не му се налага едно вървение вѣнъ отъ неговитѣ сили, да не се претерва. Игритѣ, въ които има препусканне, тоже и тия, въ които има скачание биватъ превъсходни за развиването на лекостѣта, пѣргавината.

Ловкостѣта въ разнитѣ движениия трѣбва да се развива. Тя е приспособлението на погледа въ движението за да се постигне една опредѣлена цѣль. Може да се даде ловкостъ на всичкитѣ органи, но види се че ржката е повече способна да придобие ловкостъ. Ние намираме тоже въ игритѣ настоящи гимнастически упражнения, които развиватъ ловкостѣта: така напимѣръ замѣрванията съ хвърляние на каменни или металически плочи, съ гюлета, съ топки, играенето на кегли развиватъ точностѣта на погледа и въ сжщото време развиватъ силата на мишицитѣ, играенето на билиардъ тоже, ако и въ малѣкъ размѣръ, развива сжщевременно точностѣта на поглѣда и ловкостѣта на мишицитѣ. Упражненията съ сабля могатъ да бждатъ съвършено удобни като гимнастическо упражнение, но съ условие да се правятъ и съ двѣтѣ ржцѣ.

При тѣхъ ние можемъ да прибавимъ и плаваннето; а за младитѣ момиченца данцуваннето, и особено ако то става на открито мѣсто, и ако се придружава съ пѣсни. Пѣеннето, четеннето на високъ гласъ, декламацията (четение изустъ на високъ гласъ съ тонъ и пристойни ржководения), са важни гимнастически упражнения, които ако се направляватъ добръ, благоприятствуватъ за развиването на гржднитѣ органи.

Ние не влизаме въ подробноститѣ на едно гимнастическо съчинение; ние се задоволяваме отъ тия нѣколко показання за да привлечемъ вниманието на родителитѣ и възпитателитѣ върхъ тая толкова важна точка на физи-

ческото възпитание на дѣцата. Като заключение ние ще кажемъ че гимнастическитѣ упражнения благоприятствуватъ и способствуватъ за правилното развиване на мускулитѣ, дѣйствуватъ по единъ най-сполучливъ начинъ върхъ кръвообращението, дишението и пищеварението, и укротяватъ нервната система, която бива чрезмѣрно възбудена презъ тая епоха въ всичкитѣ дѣца, а особено въ младитѣ момиченца.

Епидемия отъ скарлатина (брусница) произлѣзла отъ употреблението на кравешко млѣко.

Медицинския вѣстникъ „la semaine médicale“ въ броя си отъ 2 Юний т. г. публикува едно писмо на частния си кореспондентъ въ Лондонъ, въ което между друго се описва и една епидемия отъ брусница произведена отъ употреблението на кравешко млѣко. Ето какъ гласи писмото: „Господинъ Power е представилъ тѣзи дни единъ рапортъ на Local Government Board, чрезъ който привлича вниманието върху една група епидемии отъ брусница, които по видимому трѣбва да се отдадатъ на употреблението на млѣко произлѣзло отъ крави заразени отъ една болѣсть неописана още до сега и на която главнитѣ признаци били мѣхурчета и язви по вимето.

Първата епидемия отъ брусница е избухнала въ Ноемврий 1885 въ околнята Marylebone и изслѣдванията на на мѣстния лѣкаръ го направили да подозри млѣкото произлѣзло отъ чифлика Hendon. Това подозрѣние се е потвърдило и отъ факта, че брусницата се е появила почти въ сжщото време въ други два участъка на Лондонъ, гдѣто се употреблявало сжщото млѣко. Чюдно е било обаче защо окръжнето St. John's Wood, гдѣто употреблявали млѣко отъ Hendon е останало незаразено отъ болѣстьта, но по късно се е открила причината на това.

Направило се е едно подробно издирване въ Hendon

но отъ начало нищо анормално не се е открило; ни единъ отъ работниците или служащите на чифлика не е ималъ брусница и малкото случаи, които се намирали въ него мѣсто не можали да обяснятъ заразяването чрезъ мѣкото.

Като се разглѣдали внимателно кравитѣ на чифлика, открили се най-послѣ нѣкои факти, чрезъ които ясно се обяснилъ въпроса. Новокупенитѣ крави на чифлика се туряли първомъ въ единъ сарай нареченъ карантиненъ, гдѣто стояли нѣколко врѣме за да се види състоянието на тѣхното здравие. Три крави купени въ Ноемврий отъ Derby били турени тамъ за 15 дни, но наскоро тѣхното мѣко било размѣсено съ онова на другитѣ крави; послѣ ги турели въ тѣй наречений срѣдний сарай. Анкетата е открила че появяването на брусницата въ повече окрѣжия е послѣдвало наскоро слѣдъ купуването на кравитѣ отъ Derby и тѣхното помѣстване въ голѣмия и срѣдния сарай. Колкото до мѣкарниците отъ St. John's Wood, тѣ вземали мѣко отъ третий нареченъ малъкъ сарай, въ който ни една новокупена крава не била помѣстена. Когато управляющия чифлика Hendon се е научилъ че въ Лондонъ са се появили случаи отъ брусница, може би отъ употреблението на заражено мѣко, казалъ щото всичкото мѣко отъ голѣмия сарай да го даватъ на свинетѣ или да го пазиватъ въ ями. Жителитѣ отъ близкото село Child's Hill, като се научили за това, подкупили нѣколко служащи на чифлика и получили отъ него мѣко на 16 Декемврий и четири дни послѣ това се е появила въ селото епидемия отъ брусница.

Забѣлѣженитѣ факти, а особено незаразяването на участъка St. John's Wood и появяването на ограничената епидемия въ селото Child's Hill са дали поводъ да се подозрятъ кравитѣ отъ Derby. На 31 Декемврий тѣ били внимателно разглѣдани и се е намѣрило на вимето на двѣ отъ тѣхъ малки знаци отъ язви. Единъ работникъ отъ чифлика казалъ че е забѣлѣжилъ въ тѣзи крави и въ

много други, мѣхурчета и малки язви, но не се е показвало кравитѣ да страдаятъ и давали обикновенното количество млѣко. Тази болѣстъ се е забѣлѣжила особено въ голѣмия сарай.

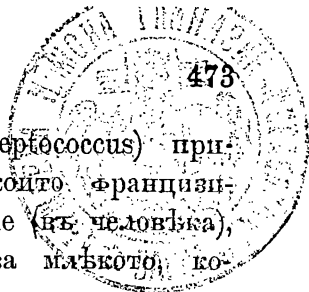
Презъ цѣлия Ноемврий окръжнето St. John's Wood е било запазено, но къмъ края на Декемврий брусницата се е появила, при всичко че тамъ се употреблявало млѣко само отъ малкия сарай; обяснението на това лесно се е намѣрило, когато на 31 Декемврий, при разглѣжданието на кравитѣ отъ този сарай, въ много отъ тѣхъ са се намѣрили мѣхурчета и язви, които датирвали отъ нѣколко дни. Запретило се е да се продава млѣко отъ Hendon и брусницата изчезнала.

Правителството купило двѣ отъ болнитѣ крави и ги е дало на Г. Klein да ги наблюдава. Г. Klein счита болѣстѣта забѣлѣязана въ кравитѣ отъ Hendon за обща, вѣроятно заразителна и мѣстно се проявява въ мѣхурчета и язви върху вимето.“

Въ друго едно писмо на корресподента на *semaine médicale* датирано отъ 12 Юлий тек. се казва, че Г. Klein представилъ своя раппортъ на Local government Board, чрезъ който потвърждава миѣнието на Г. Power именно че брусницата въ человѣка произлиза отъ предаването чрезъ млѣко на една кравешка болѣстъ.

Още въ 1882 год. Г. Power билъ открилъ едно отношение между брусницата и една болѣстъ на кравитѣ, въ която се забѣлѣзва мѣстно падание на космитѣ; а Г. Buchanan билъ доказалъ че заразата на брусницата може да произведе въ краката една опредѣлена болѣстъ.

При изслѣдванието на болнитѣ крави отъ чифлика Hendon са се намѣрили мѣхурчета и язви по вимето и съвършено липсувание на косми въ нѣкои точки добръ ограничени. Присаждането на жидкостѣта отъ мѣхурчетата произвежда същата болѣстъ въ здрави животни. При развѣжданието на заразата въ желатинъ се забѣлѣзва

присъствието на единъ стрептококъ (*streptococcus*) приличенъ на ония на други двѣ болѣсти, които францизитъ наричатъ *piétin* (въ овцетъ) и *surlangue* (въ човѣка), но различава отъ тѣхъ по това че съсирва млѣкото, когато се развѣжда въ него.

Присажданieto на стрептококуса, развѣденъ до третий родъ въ агар-агар (растение), дало въ двѣ телета интересни слѣдствия. Едното отъ тѣхъ умрѣло слѣдъ 27 дни отъ присажданieto, и при вскритието му се указало: силна конжестия въ гърлото, бѣбрецитъ и черния дробъ; другото, като го заклали слѣдъ 9 дни, представлявало сжщитъ повреди и при това мѣхурчета въ устата и частно падание на космитъ. Бѣбрецитъ на тѣзи животни приличали твърдѣ много на онѣзи на болнитъ отъ брусница.

Г. Klein мисли че млѣкото на болнитъ крави не съдържа нищо вредително колкото дълго и да стои въ видето, но заразяването става когато се дон кравата; стрептококуса намира въ млѣкото една благоприятна средина и се развѣжда въ него много бързо.

Рѣшило се е да се направи едно парично пожертвование за да се продължатъ издирванията по този предметъ.

Др-ъ И.

Игиената и храната презъ лѣтно време и въ пѣтешествие.*)

Време е да се поговори за виното, което играе една толкова важна роля въ домашнитъ ни навици.

Виното по спирта когото съдържа има възбудително свойство; изобщо по цѣлия си съставъ то има укрѣпителни свойства, по причина на които то занимава важно мѣсто и почти се брои между реда на хранитъ въ обикновенната ни диететика.

Обикновенно чернитъ вина са добри за лѣтно време.

*) Продължение отъ книжка десета буква а.

Бѣлитѣ вина увеличаватъ образуванieto на пикучѣта и за това тѣ трѣбва да се пиятъ на закуска, защото вслѣдствие раздразнението, което по нѣкога докарватъ, като се пиятъ на вечера, тѣ докарватъ безпокоенъ сънъ.

Твърдѣ сладкитѣ вина, ако и да се показватъ приятни, трѣбва да не се пиятъ много защото са вредителни.

Виното което ще да се пие трѣбва да бѣде най-малко едно годишно. Новитѣ вина, тия които са на три или четири мѣсеца, съдържатъ повече мжстъ, и всичката калъ още не е осѣднала, тѣ биватъ тяжки и мжчно се смилатъ.

Кафето, чрезъ алколоида си кафенната, намалява не само количеството на пикучѣта, но пикучната киселина и пикучнитѣ соли. Въобще кафето е полезно за подагравитѣ, но тѣ пакъ трѣбва да се пазятъ отъ много ядение. Кафето е противно на нѣкои болѣсти на черния дробъ; подъ влиянието на кафето случавало се е да се подновятъ колики (болки) въ черния дробъ. Кафето не понася на всяко едно тѣлосложение, нито пъкъ на всякъ единъ стомахъ: хората съ силна нервна раздразнителностъ, младитѣ момиченца, младитѣ момчета, тия които са изложени лесно на сърцебиение, на безсъние, трѣбва да се въздържатъ и да не пиятъ кафе.

Но, слѣдъ тия исключения, нека ми се позволи да обявя високо хранителната и гигиеническата стойностъ на кафето: това драгоцѣнно питие възбужда стомаха, ободрява дѣйствующитѣ способности, произвежда едно чувствование на тѣлесна расположеностъ, наклонностъ къмъ движение, и чрезъ своето развеселително дѣйствие връхъ мозъка, оправдава названието си на умствено питие; то еднакво дѣйствува благоприятно връхъ чувствованията и мисльта.

Кафето е повече полезно когато е топло отъ колкото когато е студено и измразено.

Тука, мимоходомъ азъ ще осжда повечето отъ леде-

нитѣ питиета, които временно расхлаждяватъ, и могатъ да причинятъ тежки опасности, опасности, особено когато се пиятъ на празенъ стомахъ. — Тутакси слѣдъядението тѣ биватъ по-малко опасни.

Въ една вечеринка, въ единъ балъ, предпочитателно е да се зематъ хладки или топли питиета: — единъ стъканъ слабъ чай, една чаша пунчъ, скоро пресичатъ жаждата зематъ огъня, и докарватъ значително приятно чувствовање.

(Слѣдва)

К р а с т а.

Най-распространенитѣ между заразителнитѣ болѣсти на кожата въ нашето население се срѣщатъ крастата и кельтъ. Както едната тѣй и другата болѣсть се предаватъ единъ отъ други.

Крастата се развива отъ влизанне въ кожата едно животинче, което е твърдѣ малко, и се вижда твърдѣ мѣчно. Това животинче по формата си прилича на костенурка (костена жаба), има 8 крака, 4 отъ предъ и 4 отъ задъ; тѣзи крака са расположены по 2 отъ странитѣ на главата, тѣй сѣщо и заднитѣ са расположены по 2 отъ всяка страна; разликата тежду преднитѣ и заднитѣ крака е тази, че преднитѣ крака иматъ смукалчета, съ помощта на които, тѣ се прилѣпватъ. Тѣзи животинки — паразити като попаднатъ на кожата на човѣка, завиратъ се въ нея и правятъ си вѣтрѣ въ кожата различни пѣтища. По причина на силното раздражение, което тѣ правятъ въ кожата, явява се силенъ сърбелъ, този сърбелъ ни кара да се чешемъ, а при чесаннето ний си раздираме кожата съ нектитѣ. Не винаги ние се чешемъ тамъ, гдѣто се намира паразита, а твърдѣ често тамъ гдѣто го нѣма; причината на това е сѣщата както кога осѣщаме болка въ здравитѣ зѣби, а не въ разваленитѣ. По причина на чесаннето или раздирание кожата си, образуватъ се цѣли струеи; при това чесанне

ние често съ нектитѣ си изваждаме паразита подъ кожата. Сърбела е най-силенъ нощесъ, когато по причина на топлината паразита става по-подвиженъ, пьргавъ и начева по бърже да върви подъ кожата. Въроятнo по тази причина паразита никой пжтъ не се намира на лицето, което е винаги отворено, изложено на студъ. Паразита се намира най-много по ржцѣтъ, лактитѣ, гжрдитѣ, вжтрѣшната повърхность на краката и дѣтороднитѣ удове.

Болѣстѣта се разпространява отъ единъ човѣкъ на другий или чрезъ прикосновение (допирание) или чрезъ обличане дрѣхи или покриване съ постелки отъ краставъ човѣкъ. За това трѣбва да се предпазваме въ такива случаи. Твърдѣ често оздравелитѣ хора отъ ново пакъ хващатъ краста при обличане сжщитѣ дрѣхи, които непременно трѣбва да бждатъ попарени съ врѣла вода и добръ опрани.

Най-първъ признакъ, който най-напредъ ни кара да помислимъ за крастата, то е сърбела, който, както казахме, е най-силенъ нощесъ. При този сърбелъ, ако още съгледаме по ржцѣтъ (особенно между прѣститѣ), или на друго мѣсто бѣли пришки, тогава ние сме увѣрени, че имаме работа съ краста. Ако бждемъ по-внимателни, ние можемъ да намѣримъ и пжтищата по които е минавалъ паразита, тѣ са криви линии отъ удрасквания на кожата и са по тъмни отъ колкото здравата кожа. Тѣзи пришки или даже здравитѣ мѣста по причина на силния сърбелъ се обръщатъ въ цѣли струпецъ, които биватъ по нѣкога твърдѣ много. Ако при това знаемъ, че болния се е намиралъ въ съприкосновение съ краставъ човѣкъ или съ негови дрѣхи или постелки, тогава ние вече не трѣбва и да се съмнѣваме, че имаме работа съ краста.

Най-разпространеното лѣкарство противъ крастата е сѣрата (тяфъ, кюкюртъ), въ видъ на мази съ свинска мазъ или наедно съ зеленъ сапунъ, който се намира за проданъ въ аптекитѣ. Освѣнъ тѣхъ противъ крастата се употребя-

ватъ перувианский балзамъ и стиракса. Ние ще дадемъ тука на читателитѣ нѣколко формули, които всѣки може да направи самъ у дома си, като вземе необходимитѣ лѣкарства отъ аптекитѣ; всичкитѣ тѣзи средства се отпущатъ отъ аптекитѣ и безъ рецептъ на доктора.

1. Кюкюртъ 1 драмъ
Претопена свинска мазъ или Вазелинъ 10 драма
да се размѣси добръ
2. Кюкюртъ 2 драма
Перув. балзамъ 2 „
Вазелинъ или свинска мазъ . . . 20 „
да се размѣси добръ
3. Кюкюртъ 3 драма
Буковъ катранъ 3 „
Зеленъ сапунъ 10 „
Свинска мазъ 10 „

Съ тѣзи мази болния трѣбва всѣки день по 2—3 пжти да се намазва съ вълнено парцалче на всѣкъждѣ, гдѣто има сърбелъ или пришки и на 4—5 день да се окжне въ топла баня.

4. Мазъ на Хебра:

Кюкюртъ	10 др.
Буковъ катранъ	10 „
Крета (тебеширъ)	12 „
Зеленъ сапунъ	120 „
Свинска мазъ	120 „
- да се размѣси добръ.

А за по-скоро излѣкувание се употребява раствора на Флеминкса. По напрѣдъ болния трѣбва да се окжни добръ съ обикновенъ сапунъ, а послѣ си натрива всичкитѣ болнави мѣста съ Флеминксова растворъ, но твърдѣ силно не трѣбва да се растрива, слѣдъ това се омива добръ въ баня. Двѣ три натривания са достатѣчни за излѣкувание бо-

лѣстѣта. Тази мазъ се употрѣбѣва само за мъже или въобще за хора съ твърдѣ малко чувствителна кожа

Лѣкуванието може да стане и съ чистѣ перувианскій балзамъ. Болния предварително трѣбва да направи една топла баня, гдѣто да омекне кожата му, слѣдъ това се растрива съ балзамъ 3—4 пѣти на день, на втория день сжщото а на 3 день отъ ново баня. За всичкото лѣкуване отива до 10—15 драма балзамъ.

Лѣкуванието на крастата съ стиракса се върши приблизително така както и съ перувианския балзамъ. Зематъ 4 драма чисто дървено масло (прованско) 15 драма стиракса размѣсватъ ги хубаво; болния се окжпва предварително въ топла баня, като се омие съ простѣ, а още по-добрѣ, съ зеленѣ сапунъ, слѣдъ това на първия день се растрива 4—5 пѣти, на другия день пакъ сжщо, а вечеръта или вече на 3 день се окжпва добрѣ. Стираксата нѣма преимущество надъ балзамъ, но тя е по-ефтина и по-малко цапа дръхитѣ Въ време на лѣкуванието по който и да е способъ, болния, ако лѣжи, трѣбва да се завива съ вълнени завивки, или пъкъ ако не лѣжи но ходи, тогава трѣбва да облече вълнени дръхи.

Д-ръ С.

К е л ѣ.

Келѣтъ е една отъ преобладаващитѣ кожни болѣсти между нашето селско население, а сжщо и между бѣдното население въ градоветѣ, но най-много е распространенъ между еврейското население; нѣма да се сбъркамъ ако кажа, че въ комиссиитѣ по приеманне новобранци рѣдко виждаме новобранецъ еврейнъ безъ келѣ.

Келѣтъ преимущественно поражѣва главата и то онази частъ на главата, която е покрита съ кости; твърдѣ на рѣдко са случаитѣ, когато болѣстѣта поражѣва другитѣ

части на главата. Болѣстѣта състои въ слѣдующето. Най-напрѣдъ излизатъ на главата малки мѣхурчета, които слѣдъ нѣколко врѣме начеватъ да засъхватъ и образуватъ пепеляно-жълти корички. Тѣзи мѣхурчета биватъ или отдѣлени едно отъ друго, тогава и коричкитѣ или струпеитѣ биватъ отдѣлени, или пъкъ мѣхурчетата са близо едно до друго, тогава често коричкитѣ биватъ слѣпени една до друга и тогава такива струпеи, вмѣсто приблизително кръгла форма, иматъ неправилна форма. Всеко едно мѣхурче или отпослѣ коричкитѣ иматъ въ срѣдата си косъмъ. Тука му е мѣстото да кажемъ, че косъма не излиза право отъ кожата, но той се намира т мѣ, тѣй да кажа, като цвѣтето въ саксия; всичката болѣстъ се съсредоточава или най-много се задържа въ тѣзи турбици на космитѣ, за това ни показва, косъма като да излиза отъ коричката. Съ време тѣзи корички ставатъ все по-голѣми, по причина образуване на нови мѣхурчета и засъхването имъ тѣй щото главата се обръща най-послѣ въ цѣлъ струпей. Краската на тѣзи корички въ началото бѣлопепеляна или пепеляножълта, става най-послѣ жълта. Въ тѣзи корички и подъ тѣхъ въ турбичкитѣ на космитѣ се намиратъ мачички организми отъ растителното цѣлство — гъбички, които произвеждатъ болѣстѣта. Коричкитѣ най-послѣ начеватъ да се чупятъ и падатъ. Наедно съ тѣхъ и космитѣ са прераждатъ, губятъ си лъскавата повърхностъ, ставатъ по-мѣтни и корави, легко се чупятъ и отпадатъ; тѣ отъ ново могатъ да порастнатъ, ако турбичкитѣ имъ са останали здрави.

Келътъ е болѣстъ твърдѣ продължителна даже при най-доброто лѣкуване; никакъ не е чудно, че слѣдъ нѣколко мѣсяца лѣкуване, главата се очисти, мислимъ, че болѣстѣта е преминала вече, а пъкъ скоро виждаме, че на главата тукъ-таме се появили по-напредъ чървенички мѣста, които послѣ набѣбнуватъ и ставатъ жълти — главата цвѣтнала, казватъ. За това въ такива случаи лѣкуването

трѣбва пакъ да се начене, инакъ болѣстѣта отъ ново се връща. Прѣди всичко космитѣ трѣбва да бждатъ оттрѣгнати, но само въ онѣзи мѣста гдѣто има струпей; здравитѣ косми не трѣбва да се търгатъ. Било е време, сжществувалъ е обичай, който може би още сжествува у насъ, правили са маска на главата отъ смола и други подобни вещества (сакжсѣ напр.) намазвали космитѣ съ тѣхъ и ги оттрѣгвали. Това е варварско лѣкуване, при него наедно съ болнитѣ косми оттрѣгвали са и здравитѣ т. е. причинявали съвършенно излишни болки на нещастнитѣ болни. Най-доброто всѣки болнавъ косъмъ отдѣлно да се вади, това най-легко може да се прави съ пинцетъ, видъ дилавче. Предварително трѣбва да се снематъ струпеитѣ, а за това тѣ добрѣ се намазватъ съ масло. Късанieto на космитѣ има това значение, че съ това се отварятъ турбичкитѣ на космитѣ, въ които се гнѣздятъ паразититѣ производящи болѣстѣта. Щомъ космитѣ и коричкитѣ се оттрѣгнатъ, болнавитѣ мѣста се умиватъ всѣки день 1—2 пжти съ зеленъ сапунъ. Лѣкарствата които се употребляватъ при тази болѣсть не се отпущатъ безъ рецепта на доктора. Между другитѣ лѣкарства, може да се употреби и очистенъ катранъ (отъ аптекитѣ) наедно съ зеленъ сапунъ и спиртъ добрѣ размѣсени. Но при всичкото време на болѣстѣта трѣбва да глѣдаме щото космитѣ да се оттрѣгватъ всѣки пжтъ и мазанието съ лѣкарствата да бжде редовно.

Д-ръ С.